

TERVISEOHUTUSE HINNANG nr 9.3-1/24/12332-2

27.12.2024

Projekti nimetus	Tallinna Liikuri Lasteaed
Address	Harjumaa, Tallinn, Lasnamäe linnaosa, Liikuri 9
Stadium	Eelprojekt
Tellija nimetus ja aadress	Tallinna Linnavaramet, Harjumaa 10146, Tallinn, Vabaduse väljak 10
Andmed projekterija kohta	Sirkel & Mall OÜ, Laki 5, Tallinn 13620, info@sma.ee, 655548
Projekti saabumise kuupäev ja reg.nr	28.11.2024, nr 9.3-1/24/12332-1

Terviseohutuse hindamine toimus vastavalt järgmistele õigusaktidele:

- Rahvatervise seadus
- Tarbijakaitseseadus
- Vabariigi Valitsuse 06.10.2011 määrus nr 131 „Tervisekaitseõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule” (edaspidi määrus 131)
- Sotsiaalministri 24.09.2010 määrus nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“
- Sotsiaalministri 15.01.2008 määrus nr 8 „Tervisekaitseõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“
- Sotsiaalministri 04.03.2002 määrus nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“
- Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” (edaspidi määrus 71)
- Sotsiaalministri 17.05.2002 määrus nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“
- Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 29.05.2018 määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ (edaspidi määrus 28)
- Sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded“
- Vabariigi Valitsuse 15.03.2007 määrus nr 80 „Tervisekaitseõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“ (edaspidi määrus 80)
- EVS-EN 12464-1:2021 Valgus ja Valgustus. Töökohavalgustus. Osa 1: Sisetöökohad (edaspidi standard EVS-EN 12464-1:2021)
- EVS 906:2018 Mitteleuhoonete ventilatsioon. Üldnõuded ventilatsiooni- ja ruumiõhu konditsioneerimissüsteemidele. Eesti rahvuslik lisa standardile EVS-EN 16798-3:2017 (edaspidi standard EVS 906:2018)
- EVS 842:2003 Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest
- EVS 843:2016 Linnatänavad
- EVS-EN 17037:2019+A1:2021 Päevavalgus hoonetes
- EVS 844:2022 Hoonete kütte projekteerimine (edaspidi standard EVS 844:2022)
- EVS 840:2023 Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates

Terviseohutuse hinnang:

Tallinna Liikuri Lasteaia (Liikuri 9, Tallinn) eelprojekt on läbivaadatud järgmiste märkustega:

1. Arhitektuurse seletuskirja punkti 1.4 normdokumentide loetelus puudub viide määrusele 80. Määruse 131 § 3 lg 6 kohaselt peab lasteasutuse ujula või bassein vastama „Rahvatervise seaduse” alusel kehtestatud nõuetele.
2. Eelprojekti tugevvoolu seletuskirja punkti 1.15.1 tabeli kohaselt on tehniliste ruumide, panipaikade, koristusvahendite ruumi $R_a = 60$ ning liiklusalade, koridoride ja treppide $R_a = 40$. Standardi EVS – EN 12464 - 1:2021 tabeli 11 esitusnumbri 11.1 ning tabeli 44 esitusnumbrite 44.19 ja 44.20 kohaselt on nimetatud ruumide minimaalne $R_a = 80$.
3. Tugevvoolu seletuskirja punkti 1.15.1 tabelis puuduvad andmed osade ruumide (tuulekoda, köögikärude ruum, majahoidjaruum, musta ja puhta pesu ladu, kostüümiladu ja vaikuse/lugemisala) tehisvalgustuse tugevuse kohta, seega pole võimalik hinnata nende vastavust nõuetele.
4. Kütte, ventilatsiooni ja jahutuse seletuskirja punkti 4 tabelist puuduvad andmed majahoidjaruumi kohta ja ujula müra normtaseme kohta, seega pole võimalik hinnata nende vastavust nõuetele.
5. Kütte, ventilatsiooni ja jahutuse seletuskirja punkti 4 tabeli kohaselt on magamis- ja rühmaruumi õhuvahetuseks arvestatud $0,7 \text{ l}/(\text{s} \cdot \text{m}^2)$, mis ei vasta standardi EVS 906:2018 Lisa A tabelile, mille kohaselt on magamis- ja rühmaruumide õhuvahetuseks arvestatud $4 \text{ l}/(\text{s} \cdot \text{m}^2)$.
6. Vastavalt kütte, ventilatsiooni ja jahutuse seletuskirja punkti 4 tabelile „*Ruumide õhu niiskust ei reguleerita.*“ Määruse 131 § 9 lg 5 kohaselt on lasteruumide siseõhu optimaalne suhteline niiskus vahemikus 40% kuni 60%. Talvel võib nädala keskmine suhteline niiskus langeda 25%-ni ja suvel tõusta 70%-ni.
7. Arhitektuurse seletuskirja punkti 3.3.5 ja sisearhitektuurse seletuskirja punkti 2.3 kohaselt „*Ujula on planeeritud väikelastele, mis teenindab üheaegselt 12 last. Basseini veetase on reguleeritava kõrgusega. Basseini on ülevoolurennidega.*“ Vastavalt korrusplaanile AR-5-02 on bassein mõõtmetega $4 \cdot 10$ m. Määruse 80 § 4 lg 2 kohaselt peab lastebasseinis arvestuslik veepindala ühe basseini kasutava lapse kohta olema vähemalt $3,5 \text{ m}^2$ ja basseinivee sügavus laste vanusest sõltuvalt $0,3\text{--}1,0$ m.

Lisaks eelnevale juhime tähelepanu järgmistele asjaoludele:

1. Akustika seletuskirja punkti 9 kohaselt „Hoone välisterritooriumil on tehnilistest seadmetest põhjustatud mürataseme normitud suuruseks $L_{pA,max} = 50$ (45) dB“ Juhime tähelepanu, et vastavalt määruse 71 Lisa 1 tabelile rakendatakse tehnoseadmete müra piirväärtusena tööstusmüra sihtväärtust, mis on II kategooria, sh haridusasutuste, maa-alal päeval 50 dB(A) ja öösel **40 dB(A)**.
2. Asendiplaani ja maastikuarhitektuuri seletuskirja punkti 2.2 kohaselt „*Hoone peasissepääs paikneb edelapoolsel küljel ning rühmadesse sissepääs kagupoolsel küljel*“ ning punkti 3.1 kohaselt „*Projektala on jaotatud kolmeks osaks: kirdepoolne osa on mõeldud töötajate parkimisalaks ja majandushooviks, loodepoolses osas paikneb hoone peasissepääs*“ Seega projekti seletuskirja erinevad punktid on vastuolus.
3. Tuleohutuse seletuskirja punkti 5 kohaselt „...*pindalaga enam kui 10 m² moodustavad eraldi tuletõkkeseksioonid- I korrusel saali hoiuruum 128, kostüümiladu 156 ja ühes tuletõkkeseksioonis laoruumid 140, 141, 142.*“ Juhime tähelepanu, et vastavalt korrusplaanidele AR-5-02 ja TO-5-01-02 on kostüümiladu ruum nr **136**.
4. Arhitektuurse seletuskirja punkti 3.3.6 kohaselt „*lisakäepide uksele (paigutus ukse sisemisele küljele uksele kõrgusele ja hingede poolsesse serva horisontaalselt, pikkus 40-60 cm, kõrgus 75-85 cm, painutatud metalltoru)*“ Juhime tähelepanu, et määruse 28 § 24 lg 4 kohaselt peab ukse siseküljel olema horisontaalne lisakäepide uksehingede poolses servas, sellest 100 millimeetri kaugusel. Lisakäepide on 400–600 millimeetri

- pikkune painutatud metall- või plastkäepide paigalduskõrgusega **850–950** millimeetrit, kuid mitte kõrgemal lukustusest ja ukselingist.
5. Sisearhitektuurse seletuskirja punkti 2.4 kohaselt ja arhitektuurse seletuskirja punkti 3.3.6 kohaselt „*kraanikauss peab olema mõõtmetega ca 550 mm × 400 mm*“ Juhime tähelepanu, et määruse 28 § 24 lg 8 kohaselt peab kraanikauss asuma põrandast 800 millimeetri kõrgusel ja seinast sellisel kaugusel, et kraanikausi alla jääks vähemalt 300 millimeetri sügavune ja 670 millimeetri kõrgune ruum põlvedele. Kraanikausi suurus peab olema valitud selliselt, et oleks tagatud 1,5-meetrise läbimõõduga manööverdamisruum.
  6. Juhime tähelepanu, et määruse 28 § 24 lg 6 kohaselt peab inva-tualettruumis olema tagatud vee äravool põrandalt.
  7. Sisearhitektuurse seletuskirja punkti 2.6.4 kohaselt „*Põrandakatetena kasutatakse materjale, mille tootja sertifikaadi on aktsepteerinud Terviseamet.*“ Juhime tähelepanu, et määruse 131 § 7 lg 1 kohaselt peavad siseviimistluseks kasutatavad materjalid olema lastele ohutud ja vastama tootja poolt ette nähtud kasutusotstarbele.
  8. Juhime tähelepanu, et määruse 131 § 7 lg 4 kohaselt peavad tualettruumi, köögi ja nõudepesukoha seinad olema vähemalt 1,5 meetri kõrguselt kaetud niiskuskindla, kergesti puhastatava ja desinfitseeritava materjaliga.
  9. Juhime tähelepanu, et määruse 131 § 8 lg 6 kohaselt peab sõimerühma tualettruumis olema vähemalt kaks väikelastele sobiva kõrgusega kätepesuvalamut, üks valamu täiskasvanutele, alusvanniga käsidušš, **riiul laste pottide hoidmiseks**, üks väikelaste tualetipott ja üks erivalamu laste pottide pesemiseks.
  10. Juhime tähelepanu, et määruse 131 § 6 lg 4 kohaselt peavad läbipaistvad seinad ja ukсед, ukseklaasid ning põrandani ulatuvad klaasaknad olema ohutust materjalist või kaitstud purunemise eest sobiva kaitsega ja olema lapsele nähtavalt märgistatud.
  11. Juhime tähelepanu, et määruse 131 § 9 lg 3 kohaselt võib lasteruumide ühes liitris siseõhus süsihappegaasi- ehk süsinikdioksiidisisaldus olla kuni 1000 mikrolitrit (ppm).
  12. Kütte, ventilatsiooni ja jahutuse seletuskirja punkti 6 kohaselt „*Hoonesse nähakse ette vesiküttesüsteem, mis peab tagama ruumiõhu temperatuuri vastavalt EVS844:2016 ning lähteülesandes kokkuleppele.*“ Juhime tähelepanu, et nimetatud standard on kehtetu. Alates 18.04.2022 on kehtiv standard EVS 844:2022.
  13. Vastavalt kütte, ventilatsiooni ja jahutuse seletuskirja punktile 7.2.7 teenindab süsteem SV-7 ujulat ja selle juurde kuuluvaid ruume. Eelprojektist ei selgu, kas basseini kloori- ja happeruumi jaoks on eraldi mõlemal ruumil väljaviske süsteem.
  14. Juhime tähelepanu, et määruse 80 § 3 lg 3 kohaselt varustatakse ujulate ja veekeskuste ruumide põrandad, kus käiakse jalatsiteta, ja basseini ümbritsev käigurada äravoolutrappidega. Põrandakalle peab tagama vee äravoolu äravoolutrappide kaudu kanalisatsiooni. Basseini ümbritsevalt käigurajalt ei tohi vesi sattuda tagasi basseini.
  15. Juhime tähelepanu, et määruse 80 § 3 lg 4 kohaselt põrandapinnad, kus käiakse jalatsiteta või jalatsitega ning mis on kokkupuutes veega või millele satub vett ja muid vedelikke, ei tohi olla libedad. Põrandakatematerjalide valikul arvestatakse võimalusel standardeid DIN 51130 ja DIN 51097.
  16. Juhime tähelepanu, et määruse 80 § 7 lg 11 kohaselt basseini, välja arvatud läbivooluga basseini, lisatakse iga päev vastavalt tegelikule basseinikoormusele iga basseinikasutaja kohta vähemalt 30 liitrit ja soojaveebasseinides 60 liitrit värsket vett. Vee hulka kontrollitakse **veemõõtja** järgi.
  17. Põrandakatte valikul veenduda, et see sobib põrandaküttega.
  18. Köögi- ja selle sisustuse hindamine „Toiduseaduse” alusel ei kuulu Terviseameti pädevusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Gea Metus

vaneminspektor

Põhja regionaalosakond

51975317 gea.metus@terviseamet.ee